

dosarul nr. 2ra – 1703/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (jud: M. Gandrabur)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, V. Cotorobai, M. Anton)

DECIZIE

17 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător:

judecători:

Iulia Sîrcu

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari

Dumitru Visternicean

examinând recursul declarat de către Vladimir Cucer reprezentat de către avocatul Adrian Lungu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Vladimir Cucer împotriva Întreprinderii de Stat „Fabrica de Sticlă din Chișinău”, intervenient accesoriu Organizația Sindicală Primară a Întreprinderii de Stat „Fabrica de Sticlă din Chișinău” cu privire la anularea ordinelor,

împotriva deciziei din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Vladimir Cucer și menținută hotărârea din 15 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana,

c o n s t a t ă :

La 29 martie 2017, Vladimir Cucer a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Fabrica de Sticlă din Chișinău” (în continuare ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău”) intervenient accesoriu Organizația Sindicală Primară a ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” cu privire la anularea ordinelor.

În motivarea acestei acțiuni, reclamantul a indicat că activează în cadrul ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” din 23 august 1973, iar în prezent îndeplinește funcția de electrician în subdiviziunea Secția mașini cuptoare nr. 2 (SMC-2).

La 29 decembrie 2016, prin ordinul pârâtei nr. 189 s-a dispus sistarea activității întreprinderii pe perioada sărbătorilor de iarnă de la 2 ianuarie 2017 până la 20 ianuarie 2017 cu întreruperea activității de muncă a tuturor salariaților pe perioada indicată, inclusiv a subdiviziunii Secției mașini cuptoare

nr. 2 (SMC-2) în care activa reclamantul, ordin, ce nu a fost adus la cunoștința salariaților, astfel încât prezentându-se la serviciu la 2 ianuarie 2017 a constatat că nu are acces la întreprindere.

Reclamantul a susținut că, ulterior, la 2 ianuarie 2017 pârâta ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” a emis ordinul nr. 189^a, prin care a dispus modificarea graficului de muncă al salariaților întreprinderii prin reducerea programului de muncă al salariaților, inclusiv a celor din Secția în care activează, de la 5 la 4 zile lucrătoare pe săptămână pentru perioada determinată 2 ianuarie 2017 – 30 aprilie 2017, stabilirea graficului de muncă de luni până joi, cu durata zilnică de 8 ore și pauză de masă de 30 minute.

În continuare, Vladimir Cucer a subliniat faptul că la 3 ianuarie 2017, Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS”, la evidența căreia este organizația sindicală primară a ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” a sesizat Inspectoratul de Stat al Muncii privind legalitatea ordinelor sus-menționate, iar prin răspunsul din 6 ianuarie 2016 a Inspectoratului de Stat al Muncii s-a constatat că la emiterea ordinelor date, angajatorul a încălcat prevederile art. 10 alin. (2) lit. d) Codul muncii și că angajatorul a trimis salariații în concediu forțat contrar prevederilor art. 120 alin. (1) Codul muncii.

Dat fiind faptul că, după cum invocă reclamantul Vladimir Cucer, ordinele angajatorului sunt nemotivate, ilegale și neîntemeiate, a depus prezenta cerere de chemare în judecată, solicitând anularea ordinelor nr. 189 din 29 decembrie 2016 și nr. 189^a din 2 ianuarie 2017 a ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău”.

Prin hotărârea din 15 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, cererea de chemare în judecată înaintată de către Vladimir Cucer a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Vladimir Cucer și menținută hotărârea din 15 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

La 19 iunie 2018, Vladimir Cucer reprezentat de către avocatul Adrian Lungu a declarat recurs împotriva deciziei din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 15 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, solicitând admiterea recursului, casarea actelor judecătorești contestate ce formează obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată depusă de către Vladimir Cucer cu privire la anularea ordinelor să fie admisă integral.

În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în acțiunea inițială și în cererea de apel motivată anexate la dosar, suplimentar invocându-se că, la examinarea cauzei atât instanța de apel cât și prima instanță au interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, și anume: prima instanță în general nu a indicat în hotărârea sa careva norme de drept material pe care s-ar fi bazat la dispunerea respingerii acțiunii, reținând greșit că

reclamantul nu a confirmat calitatea sa de angajat al ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău”, or, în cererea de chemare în judecată, reclamantul – recurent a indicat că activează în cadrul întreprinderii vizate din 1973, iar reprezentanții ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” în ședințele de judecată nu au contestat acest fapt.

La fel, instanța de fond neîntemeiat a concluzionat că reclamantul nu a prezentat instanței un careva contract individual de muncă care ar demonstra relațiile de muncă dintre părți, or, prima instanță nu a ținut cont de faptul că obligativitatea încheierii contractului individual de muncă în formă scrisă a fost reglementată odată cu intrarea în vigoare a Codului muncii la 1 octombrie 2003, pe când după cum s-a menționat supra reclamantul activează în cadrul întreprinderii sus-indicate din 1973.

La rândul său, instanța de apel greșit a aplicat în prezenta speță prevederile art. 77 lit. c) în coroborare cu prevederile art. 80 alin. (1) – (5) Codul muncii „șomajul tehnic”, or, intimata a sistat activitatea întreprinderii prin ordinele sale în care nu a făcut referire la aceste temeuri de drept, prin urmare, soluția instanței de apel de a respinge apelul și de a menține hotărârea primei instanțe rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele. Mai mult că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

În rezultat, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de îndeplinire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de respingere ca neîntemeiată a acțiunii (f.d.102-108).

Prin urmare, anume aceste circumstanțe impun admiterea recursului, casarea deciziei și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri sub aspectele sus – vizate.

La 25 iulie 2018 în adresa participanților la proces a fost expediată copia recursului declarat de Vladimir Cucer, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d.111), iar la 5 septembrie 2018 ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” și-a exercitat dreptul său procedural și a depus referință în termenul stabilit de lege, solicitând declararea recursului depus de către Vladimir Cucer ca inadmisibil, or, în opinia acesteia recursul vizat nu se încadrează în temeurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă (f.d.113-115).

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul înaintat de către Vladimir

Cucer la 19 iunie 2018 (f.d.102) este declarat în termen, având în vedere faptul că la dosar nu sunt date confirmative despre comunicarea recurentului a deciziei integrale motivate din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 3 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Vladimir Cucer reprezentat de către avocatul Adrian Lungu a fost considerat admisibil și fără a prejudicia fondul cauzei a fost dispusă judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a remite cauza la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul judiciar reține prin prisma explicațiilor necontestate a participanților la proces date în prima instanță și a dispozițiilor art. 123 alin. (6) Cod de procedură civilă, care reglementează expres că faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat, că pe tot parcursul judecării cauzei în fond, Vladimir Cucer a insistat asupra faptului că la 23 august 1973 a fost angajat în cadrul ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău”, iar pe parcursul anilor de activitate a ocupat mai multe funcții, ultima funcție în urma transferului din 1 septembrie 2007 fiind funcția de electro-montor la repararea și întreținerea utilajului electric cat. 6 în cadrul Secției mașini și cuptoare nr. 2, din care a demisionat la 22 mai 2017, iar ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” nu a negat acest fapt (f.d.3-5,47-51,81-85).

La fel, s-a constatat că prin ordinul nr. 189 din 29 decembrie 2016 a administratorului ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” s-a dispus sistarea activității întreprinderii pe perioada sărbătorilor de iarnă de la 2 ianuarie 2017

până la 20 ianuarie 2017 cu întreruperea activității de muncă a tuturor salariaților pe perioada dată, inclusiv a Secției mașini cuptoare nr. 2 (SMC-2) în care activa reclamantul Vladimir Cucer (f.d.7).

Tot actele cauzei atestă că, ulterior, prin ordinul nr. 189^a din 2 ianuarie 2017 a administratorului ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău”, s-a dispus reducerea programului de muncă al salariaților de la 5 la 4 zile lucrătoare pe săptămână pentru perioada determinate: 2 ianuarie 2017 – 30 aprilie 2017 cu stabilirea graficului de muncă de luni până joi, cu durata zilnică de 8 ore, cu pauză de masă de 30 minute, ce nu se include în timpul de muncă, iar zilele de odihnă vor fi de vineri, sâmbătă și duminică pentru salariații mai multor subdiviziuni structurale, inclusiv a celor din Secția în care activează reclamantul (f.d.8).

Din considerentul că, după cum invocă reclamantul Vladimir Cucer că ordinele enunțate sunt nemotivate, ilegale și neîntemeiate, la 29 martie 2017 a depus prezenta cerere de chemare în judecată, solicitând anularea ordinelor nr. 189 din 29 decembrie 2016 și nr. 189^a din 2 ianuarie 2017 a ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” (f.d.3-5).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, pe care a respins-o ca fiind neîntemeiată.

Prima instanță ajungând la o asemenea concluzie și-a motivat soluția prin faptul că, reclamantul nu a prezentat instanței nici un înscris (contract individual de muncă, carnet de muncă, ordin de angajare) care ar confirma faptul că este angajat al ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” și mai mult ca atât îndeplinește funcția de electrician în Secția Mașini Cuptoare nr. 2, elemente care ar constitui premisa deschiderii căii de contestare a ordinelor ce se solicită a fi anulate în prezenta speță.

Or, pentru a se putea invoca ingerința nejustificată în dreptul la muncă prin emiterea ordinelor disputate în speță este necesară constatarea existenței raporturilor juridice de muncă dintre reclamant și pârâtă, circumstanțe care în virtutea art. 118 Cod de procedură civilă, revine reclamantului.

În acest sens, prima instanță a constatat că, reclamantul Vladimir Cucer nu a confirmat calitatea sa de angajat al ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” în baza unor probe concludente și admisibile și nici nu a solicitat concursul instanței în vederea reclamării probelor care ar justifica apartenența sa la raportul material litigios, motiv pentru care acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Soluția primei instanțe a fost menținută de către instanța de apel.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a concluzionat că prima instanță a examinat cauza sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristicile raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic. De asemenea, în cadrul judecării cauzei, instanța de judecată a creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptul la un proces echitabil, garantat și

asigurat prin art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea a Drepturilor Omului, suplimentar invocând faptul că ordinul ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” nr. 189 din 29 decembrie 2016, a fost emis în legătură cu productivitatea muncii scăzută, generată de temperaturile joase, imposibilitatea tehnică de a asigura încăperile întreprinderii cu agent termic, angajatorul întrerupând activitatea pentru perioada vizată cu toți salariații întreprinderii, justificările invocate fiind aferente, de fapt, unei situații de șomaj tehnic, determinat inclusiv pe motivul imposibilității asigurării condițiilor adecvate de muncă în perioada respectivă. Or, suspendarea activității întreprinderii pentru motive economice este un fapt notoriu, pe larg mediatizat de către mass-media, iar instanța nu este în drept de a supune în prezenta cauză unei analize legalitatea dispoziției întreprinderii privind sistarea activității sale, deoarece acest aspect excede jurisdicția muncii stabilită de Lege.

Subsecvent, celor indicate mai sus, instanța de apel a constatat că în speță nu există temeiuri pentru anularea ordinului întreprinderii nr. 189 din 29 decembrie 2016, respectiv pretențiile vizate ale apelantului – reclamant fiind, astfel, nefondate.

Cu referire la pretențiile reclamantului privind anularea ordinului nr. 189^a din 2 ianuarie 2017, acestea au fost respinse ca fiind neîntemeiate, deoarece Vladimir Cucer nu deține un contract individual de muncă încheiat în scris, circumstanță care, examinată în cumul cu lipsa la materialele cauzei a probelor ce ar confirma care era durata săptămânală de muncă al apelantului – reclamant, denotă că la data emiterii ordinului nr. 189^a din 2 ianuarie 2017, părțile raportului de muncă nu dispuneau de un acord referitor la timpul săptămânii de lucru.

Prin urmare, instanța de apel a apreciat că dispoziția referitoare la numărul de zile lucrătoare în timpul săptămânii de lucru prin ordinul contestat nu poate fi apreciată ca fiind o modificare a contractului individual de muncă al apelantului – reclamant, motiv pentru care, în contextul în care prin ordinul contestat nu a fost instituită o durată maximală a timpului de muncă ce ar depăși valoarea expusă la art. 95 alin. (2) Codul muncii, intimata ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” a fost îndreptățită de a emite ordinul nominalizat.

Pe cale de consecință, instanța de apel a conchis că concluzia primei instanțe despre necesitatea respingerii acțiunii ca fiind neîntemeiată este justă, ea având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 Cod de procedură civilă.

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele, mai mult că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

Astfel, se stabilește că interpretarea dată de prima instanță și instanța de apel este bazată pe o apreciere insuficientă și arbitrară a materialului probator și argumentelor susținute de reclamant, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

Aici, este de menționat că în conformitate cu prevederile art. 241 alin. (5) CPC, care consacră principiul general privind motivarea hotărârilor judecătorești, instanța este datoră să arate în cuprinsul hotărârii motivele de fapt și de drept în temeiul cărora și-a format convingerea și a ajuns la soluția adoptată.

Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă și să aibă putere de convingere.

Această dispoziție legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești și de a da posibilitatea instanțelor superioare să-și exercite controlul judecătoresc.

În cauză, însă, se constată că soluția instanțelor de judecată nu conțin o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 117 alin. (1) și (2) CPC, probe în cauze civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea cauzei, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.

Conform art. 118 alin. (3) CPC, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Iar, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, referindu-se selectiv la unele mijloace de probă, argumentându-și poziția prin influența decisivă asupra pertinentei și utilității lor de timpul scurs de la momentul producerii faptei prejudiciabile, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză. Or, în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor solicitate în acțiune, era indispensabil, alături de cele constatate, de a supune controlului legalitatea hotărârii atacate cu apel în baza argumentelor aduse în cererea de apel în raport cu motivele invocate în referințele/explicațiile intimitei, cu expunerea ulterioară a poziției instanței pe fiecare din argumentele invocate, reținând/admițând unele probe și respingând altele.

Totodată, potrivit art. 390 alin. (1) lit. d), e) și f) CPC, decizia instanței de apel trebuie să conțină expunerea succintă a hotărârii primei instanțe, a motivelor cererii de apel, a noilor probe, lămuririle participanților la procesul în apel; motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă; concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

Analizând conținutul deciziei contestate, în raport cu prevederile legale menționate, Colegiul conchide că în prezenta speță de către instanța de apel aceeași circumstanță a fost apreciată și interpretată diferit și anume:

- în primul caz, instanța de apel s-a referit la faptul că ordinul nr. 189 din 29 decembrie 2016 a ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” „Cu privire la sistarea activității” a fost emis în legătură cu productivitatea muncii scăzută, generată de temperaturile joase, imposibilitatea tehnică de a asigura încăperile întreprinderii cu agent termic, motiv pentru care angajatorul a întrerupt activitatea pentru perioada vizată cu toți salariații întreprinderii, justificările invocate fiind aferente, de fapt, unei situații de șomaj tehnic, determinat inclusiv pe motivul imposibilității asigurării condițiilor adecvate de muncă în perioada respectivă, invocând prevederile Capitolului IV din Codul muncii, ce țin de **suspendarea contractului individual de muncă** și anume: art. 75 alin. (1), (2) și (4), 77, 80 alin. (1) – (5) Codul muncii, pe când
- în al doilea caz, aceeași circumstanță a fost apreciată și interpretată invers de Curtea de Apel Chișinău și, anume: instanța de apel s-a referit la faptul că ordinul nr. 189^a din 2 ianuarie 2017 a ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” „Cu privire la modificarea graficului de muncă al salariaților întreprinderii” a fost emis în corespundere cu rigorile legislației muncii în vigoare, deoarece deși apelantul a fost angajat în cadrul ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” în funcția sus-menționată, **acesta nu deține un contract individual de muncă** încheiat în scris cu angajatorul, circumstanță care, examinată în cumul cu lipsa la materialele cauzei a probelor ce ar confirma care era durata

săptămânală de muncă a apelantului, denotă că la data emiterii ordinului enunțat, părțile raportului de muncă nu dispuneau de un acord referitor la timpul săptămânii de lucru, ceea ce atestă legalitatea ordinului vizat, adică Colegiul judiciar subliniază că, inițial la aprecierea legalității ordinului nr. 189 din 29 decembrie 2016 a ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău”, instanța de apel a reținut că angajatorul a fost în drept să suspende contractul individual de muncă, justificările invocate fiind aferente de fapt unei situații de șomaj tehnic, pe când la aprecierea legalității ordinului nr. 189^a din 2 ianuarie 2017 a ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău”, instanța de apel a constatat invers și anume că, Vladimir Cucer nu deține un contract individual de muncă încheiat în scris cu angajatorul.

Prin urmare, concluziile instanței de apel sunt contradictorii, motiv pentru care recursul urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare.

Ca urmare, pe lângă faptul că concluziile instanței de apel sunt contradictorii, Colegiul judiciar, analizând situația de fapt din prezentul litigiu și probele anexate la dosar, mai remarcă și caracterul prematur al soluțiilor instanțelor de judecată, deoarece angajatorul ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” la emiterea ordinului nr. 189 din 29 decembrie 2016 „Cu privire la sistarea activității” nu a făcut referire la temeiul de drept indicat de către Curtea de Apel Chișinău în motivarea deciziei sale – art. 77 lit. c) în coroborare cu art. 80 alin. (1) Codul muncii (șomaj tehnic), care indică expres că, contractul individual de muncă se suspendă prin acordul părților, exprimat în formă scrisă, în caz de șomaj tehnic. Șomajul tehnic reprezintă imposibilitatea temporară a continuării activității de producție de către unitate sau de către o subdiviziune interioară a acesteia pentru motive economice obiective. Or, cele două termene indicate de către angajator în ordinul contestat (sistarea activității) și de către instanța de apel (șomajul tehnic) comportă consecințe și efecte juridice diferite.

În acest context, la caz prezintă relevanță și faptul că la 3 ianuarie 2017, Federația Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „SINDICONS”, la evidența căreia este organizația sindicală primară de la ÎS „Fabrica de Sticlă lin Chișinău”, a sesizat Inspectoratul de Stat al Muncii privind legalitatea ordinului nr. 189 din 29 decembrie 2016 a ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău”, iar prin răspunsul din 6 ianuarie 2016 a Inspectoratului de Stat al Muncii, s-a constatat că la emiterea ordinului dat, angajatorul a încălcat prevederile art. 10 alin. (2) lit. d) Codul muncii potrivit căruia angajatorul este obligat să acorde munca prevăzută de contractul individual de muncă și că angajatorul a trimis salariații în concediu forțat contrar prevederilor art. 120 alin. (1) Codul muncii.

Această circumstanță a rămas fără o apreciere adecvată de către instanțele de judecată, deși urma a fi verificată și analizată minuțios întru soluționarea corectă a litigiului.

Cu referire la legalitatea ordinului nr. 189^a din 2 ianuarie 2017 a ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” „Cu privire la modificarea graficului de muncă al salariaților întreprinderii”, Colegiul judiciar relevă că potrivit art. 49 alin. (1) lit. l) Codul muncii, conținutul contractului individual de muncă este determinat prin acordul părților, ținându-se cont de prevederile legislației în vigoare, și include: regimul de muncă și de odihnă, inclusiv durata zilei și a săptămânii de muncă a salariatului.

Totodată, la caz au relevanță și prevederile art. 68 din Codul muncii, potrivit cărora, contractul individual de muncă nu poate fi modificat decât printr-un acord suplimentar semnat de părți, care se anexează la contract și este parte integrantă a acestuia. Modificare a contractului individual de muncă se consideră orice modificare sau completare care vizează cel puțin una dintre clauzele prevăzute la art. 49 alin.(1).

La caz, însă nu există un atare acord din partea salariatului Vladimir Cucer privind modificarea graficului de muncă al său. Dimpotrivă, acțiunile întreprinse de către reclamantul – recurent privind contestarea ordinului vizat în instanța de judecată denotă contrariul, motiv ce impune instanța de recurs să ajungă la concluzia că instanța de apel a examinat superficial apelul, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale, aplicabile cazului.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt și de drept, care, este diferită de la caz la caz, condiție însă ce nu se atestă la caz.

Mai mult decât atât, instanțele de judecată ierarhic inferioare urmau să verifice la caz lipsa contractului individual de muncă încheiat între părțile din litigiu raportate la reglementările legislației muncii în evoluție, îi este imputabilă salariatului or angajatorului, în situația în care obligativitatea încheierii contractului individual de muncă în formă scrisă a fost reglementată odată cu intrarea în vigoare a Codului muncii la 1 octombrie 2003, pe când după cum invocă reclamantul, dânsul activează în cadrul întreprinderii sus- indicate din 1973.

Or, simpla invocare a lipsei contractului individual de muncă încheiat între părțile din litigiu nu poate servi drept temei absolut pentru respingerea acțiunii, în situația în care, din actele cauzei rezultă cu certitudine că pârâta – intimată ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău” nu contestă faptul că Vladimir Cucer este salariatul întreprinderii, circumstanțe rămase fără apreciere de către instanțele de judecată ierarhic inferioare.

În sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Din considerentele menționate, întru aplicarea corectă a normei de drept ce guvernează rezolvarea prezentului litigiu și, deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia instanței de apel și a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel sub aspectele sus-enunțate.

La rejudecarea cauzei este necesar de ținut cont de cele expuse și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, cu respectarea dreptului părților la un proces echitabil și, anume la caz instanța de apel urmează să verifice și să stabilească dacă la emiterea ordinelor ce se solicită a fi anulate în prezenta speță angajatorul a respectat întocmai prevederile legislației muncii, cât și prevederile internaționale aplicabile cazului.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Vladimir Cucer reprezentat de către avocatul Adrian Lungu.

Se casează integral decizia din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Vladimir Cucer împotriva Întreprinderii de Stat „Fabrica de Sticlă din Chișinău”, intervenient accesoriu Organizația Sindicală Primară a Întreprinderii de Stat „Fabrica de Sticlă din Chișinău” cu privire la anularea ordinelor, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari

Dumitru Visternicean